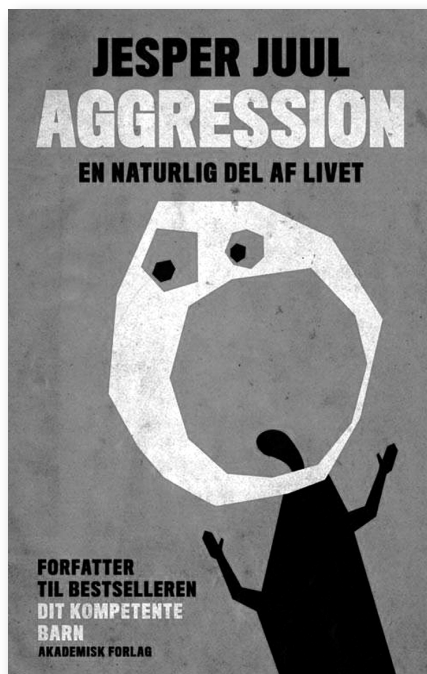

TÆNK OVER DÉT, KVINDER!

– god bog om hvorfor børn skal være søde, også når de er vrede. Hertil et slag for "paradigmet", at børn ikke tager skade af forældres aggressioner....

Anmeldelse af Benny Lihme

Jesper Juul:
Aggression. En naturlig del af livet. En guide til at forstå aggressive børn og unge.

Akademisk Forlag.
160 sider, kr. 249,95.

Oversat fra tysk, "Aggression. Warum sie für uns und unsere Kinder notwendig ist", af Lone Østerlind.

Når familie- og psykoterapeuten Jesper Juul, hans gebet er mental sundhed, skriver en bog om aggression som en naturlig del af livet, er det selvfølgelig, fordi han finder, at denne "naturlighed" er truet (i den tyske originaludgave af bogen er aggression en "nødvendighed" for os mennesker). Aggressionen er truet i en sådan grad, at Juul mener, at vi i dag står med et egentligt tabu. Først og fremmest kvinderne, hvad nu de er mødre eller pædagoger, står bag dette tabu, som truer ikke mindst drenges mentale sundhed og selvfølelse/selvtillid.

Juul er kritisk over for voksne, som kun spiller roller, der efter formen at dømme ikke regnes for aggressiv ("mor er ikke vred, mor er skuffet", altså aggression forklædt som sorg og skuffelse). Og som betjener sig af det, han kalder "venlighedens og korrekthedens vold".

Selv om spillet af sådanne lidenskabsløse roller, som ugyldiggør en normal og autentisk form for menneskelighed, kan være velment, er der ifølge Juul ikke tale om en reel voksen beskyttelse af barnets personlige integritet:

"Jeg går ud fra, at kvindelige pædagoger og lærere er overbeviste om, at de arbejder for en god og retfærdig sag. Men det er en kendsgerning, at de fuldstændig forsømmer og marginaliserer børn i deres fortvivelse, og de mange terapeuter, som de henviser deres "problematisk" børn til, fjører yderligere et punkt til forsømmelsen, idet de ignorerer aggressionens eksistentielle årsager og definerer aggression som "socialt problem" eller "manglende social kompetence". (s. 82-83)

Det er Juuls opfattelse, at anti-aggressionskulturen er gået helt amok. Revyernes "mor er ikke vred, mor

er skuffet" er tilsyneladende ikke kun revy tekst men hverdags virkelighed for familierapeuten.

Mange voksne tror, "at hvis de skjuler deres aggression bag et sødladent, blidt og pædagogisk korrekt tonefald, så er deres ord mindre voldelige. Men sådan forholder det sig ikke! Desuden bliver barnet forvirret af det mundtlige budskab, fordi det ikke ved, hvad der gælder – det venlige tonefald eller det skarpe indhold." (s. 42)

Kvinderne, eller de anæmiske mænd med kvindelig stil, siger godt nok til det vrede barn, at de forstår ham. Men de siger også i samme åndedrag, at han skal være sød og holde op med at være vred. Et vredesforbud som i bogens indledning gør forfatteren rasende, fordi det fører til diskriminering af vrede børn i hjem og daginstitutioner med efterfølgende udpegning og diagnosticering af de, der ikke retter ind og er søde (også når de er vrede). Pædagogerne mener, at det er nemmere at håndtere sunde børn: "De fleste af disse børn er piger", hedder det lakonisk. (s.18)

Som en væsentlig del af sit analyse-grundlag, trækker Juul et historisk spor tilbage til det tidspunkt i historien, hvor lægevidenskaben/psykiatrien qua hysteri diagnosen gjorde kvinders naturlige aggression til noget sygeligt. Han ser et paradoks i, at disse kvinders efterkommere nu, bevidst eller ubevidst, presser børnene ind i samme skabelon. Når alt kommer til alt står der på bundlinjen, at mødres forestillinger om, at deres barn kan leve et 100% harmonisk liv, uden at blive bidt, skubbet og slået af andre børn i daginstitution og skole, er en utopi. Et "nyromantisk ideal" kalder Jesper Juul det, et ideal hvor barnet selv ikke kan

være tjent med, at dets forældre beskytter og vogter om det som curling-forældre. Og hvor samfundet, via udelukkelse fra eget barns rød stue/skoleklasse, kommer til at stå med en hård kerne af ikke kun meget aggressive men også samfundsfjendtlige (taber)unge.

Det ligger i bogens fremstilling, at mere rummelighed overfor børns/drenges aggressions udtryk, vil medføre færre egentlige tilfælde af patologiske "voldpsykopater". Jesper Juuls hovedbegreb i bogens udgangsdele, er her empati og anerkendelse.

Pointen er, at vold kan forebygges med empati, og at et forbud mod aggression er at hælde barnet ud med badevandet. Det er bogens fortjeneste, at den formår at sandsynliggøre aggression som en "basal følelse" på linje med angst, seksualitet, lyst og kærlighed.

Jesper Juul, eller er det forlaget?, betegner bogen som en "guide". For de fleste betyder det vel sagtens en ret håndfast vejviser eller måske ligefrem "kogebog". Men der er intet vulgært "Syv gode råd" over "Aggression. En naturlig del af livet". Bogen viser en retning og giver stof til eftertanke. Sine steder, især i bogens første del, hvor Juul politiserer lidt, kan det forekomme, at forfatteren springer nogle mellemregninger over. Men ellers er der tale om en vellykket og vedkommende fremstilling af et for mange forældre og pædagoger følsomt og svært emne.